

College voor
Arbeidszaken/VNG

ABVAKABO
FNV

CNV
Publieke zaak

CMHF

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

Landelijk Overleg
Gemeentelijke
Arbeidsvoorwaarden

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)

3

betreft

Fusie CKGO en Onderzoeksraad
en gewijzigde voorbeeldregeling
melding vermoeden misstand

ons kenmerk

ECCVA/U201301520
Lbr: 13/101
CvA/LOGA 13/15

datum

21 november 2013

Samenvatting

Deze brief informeert u over de fusie van de Commissie Klokkenluiders Gemeentelijke Overheid (CKGO) met de Onderzoeksraad Integriteit Overheid (hierna: Onderzoeksraad) per 1 januari 2014.

Deze brief gaat in op de volgende punten:

- de fusie van de CKGO en de Onderzoeksraad;
- de gevolgen van de overgang voor aangesloten organisaties;
- het Adviespunt klokkenluiders;
- de gewijzigde voorbeeldregeling Melding vermoeden Misstand. Deze voorbeeldregeling is vastgesteld door het LOGA.

College voor
Arbeidszaken/VNG

Aan de leden

ABVAKABO
FNV

CNV
Publieke zaak

CMHF

Landelijk Overleg
Gemeentelijke
Arbeidsvoorwaarden

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)
3

betreft
Fusie CKGO en
Onderzoeksraad/gewijzigde
voorbeeldregeling melding
vermoeden misstand

ons kenmerk
ECCVA/U201301520
Lbr: 13/101
CvA/LOGA 13/15

datum
21 november 2013

Geacht college en gemeenteraad,

Deze brief informeert u over de fusie van de Commissie Klokkenluiders Gemeentelijke Overheid (CKGO) met de Onderzoeksraad Integriteit Overheid (hierna: Onderzoeksraad) per 1 januari 2014. Wij gaan eerst in op de aanleiding van de fusie. Vervolgens geven we aan hoe u zich vanaf 1 januari a.s. kunt aansluiten bij de Onderzoeksraad. Tevens gaan we in op de rol van het Adviespunt Klokkenluiders. Daarna lichten we toe welke wijzigingen er hebben plaatsgevonden in de Voorbeeldregeling 'Melding Vermoeden Misstand'. Aanvullend geven wij nog informatie over het onderwerp 'juridische bijstand en verzekering'.

Fusie CKGO en Onderzoeksraad

Al geruime tijd wordt gesproken over een landelijk meldpunt voor het extern melden van integriteitsmisstanden. Ondanks dat er nog geen duidelijkheid is over een centraal landelijk meldpunt vinden de VNG en de CKGO de tijd rijp om nu al de krachten én de kennis op het terrein van onderzoek van integriteitsmisstanden te bundelen. Per 1 januari 2014 fuseren daarom de CKGO en de Onderzoeksraad. Volgens ons bevordert deze fusie de kwaliteit en efficiency. Verdere investeringen in de verbetering van procedures bij vermoedens van misstanden zijn hierdoor mogelijk. Ook de Unie van Waterschappen sluit zich per 1 januari aanstaande aan bij de Onderzoeksraad.

De Onderzoeksraad werkt al voor de sectoren Rijk, Politie, Defensie en Provincies. Met de aansluiting van de sector Gemeenten en Waterschappen kan de helderheid en eenduidigheid in het ondersteunen van melders in de publieke sector worden vergroot. Ook profiteren betrokken sectoren van een hogere concentratie aan expertise.

In de Onderzoeksraad zijn alle sectoren met ingang van 1 januari vertegenwoordigd. De VNG heeft net als andere sectoren daar leden voor voorgedragen. Op dit moment is een nieuw ministerieel besluit in voorbereiding dat de nieuwe taken van de door de minister van BZK in 2012 ingestelde Onderzoeksraad wettelijk gaat verankeren. Meer informatie hierover volgt via de website van de VNG en de website van de Onderzoeksraad (www.onderzoeksraadintegriteitoverheid.nl)

Oproep voor aansluiting

In 2002 is de CKGO opgericht als onafhankelijk extern meldpunt dat meldingen onderzoekt en advies uitbrengt. Ongeveer 320 organisaties zijn nu aangesloten bij het CKGO. Dit zijn vooral gemeenten en gemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Met de fusie van de CKGO en de Onderzoeksraad willen wij gemeenten en daaraan gelieerde organisaties die zich nog niet bij de CKGO hebben aangesloten oproepen zich aan te sluiten bij de Onderzoeksraad. Door aansluiting bent u verzekerd van extern onafhankelijk advies als zich een vermoeden van een misstand voordoet.

De Onderzoeksraad heeft twee doelen. Het eerste doel is de bevordering van de integriteit in het openbaar bestuur. Het tweede doel is de rechtsbescherming van de melder. Hoe meer organisaties zich aansluiten, hoe krachtiger deze doelen landelijk maar ook lokaal kunnen worden verankerd.

Werkwijze Onderzoeksraad

De Onderzoeksraad fungeert als adviescommissie van het bevoegd gezag. Meldingen van vermoedens van misstanden worden geacht namens het bevoegd gezag te worden onderzocht. De leden van de onderzoeksraad fungeren ook als ambassadeurs, hun rol is het ruimer bekend maken van meldingsregelingen en het actief onder de aandacht brengen van het werk van de Onderzoeksraad.

De Onderzoeksraad kent vrijwel dezelfde werkwijze als de CKGO. De (externe) procedure voor het melden van een vermoeden van een misstand bij de Onderzoeksraad blijft verlopen volgens de lokaal vastgestelde regeling 'Melding Vermoeden Misstand'.

Ook de wijze van bekostiging van onderzoek naar vermoedens van misstanden verandert niet. In de bijlagen is meer informatie opgenomen over de werkwijze van de Onderzoeksraad.

Gevolgen van de overgang voor aangesloten organisaties

Per 1 januari 2014 draagt de VNG haar bestand van aangesloten organisaties over aan de Onderzoeksraad. Als u op dit moment een aansluitingsovereenkomst heeft bij het CKGO gaat deze dus automatisch over naar de Onderzoeksraad. U hoeft dus geen verdere actie te ondernemen.

Nieuwe voornemens tot aansluiting bij het CKGO die voor 31 december 2013 gemeld worden bij de VNG, gaan mee in de overdracht. Vanaf 1 januari 2014 kunt u uw aanmelding richten aan de Onderzoeksraad (zie de contactgegevens in de bijlage).

Lopende onderzoeken en archivering

De CKGO zal de lopende onderzoeken volgens de geldende werkwijze afronden, ook als deze doorlopen in 2014. Per 1 januari a.s. worden nieuwe meldingen niet meer in behandeling genomen door de CKGO maar worden deze overgedragen aan de Onderzoeksraad.

De dossiers van de door de CKGO behandelde zaken berusten nagenoeg geheel digitaal in een afgesloten omgeving bij de VNG. Deze worden in beginsel 7 jaar bewaard, omdat dit een redelijke termijn is voor de afloop van bezwaar, beroep en hoger beroep tegen een beschikking die door het bevoegd gezag is genomen op basis van het advies van de CKGO.

Adviespunt klokkenluiders

Per 1 oktober 2012 heeft het kabinet het 'Adviespunt Klokkenluiders' ingesteld. Het Adviespunt adviseert en ondersteunt werknemers die een vermoeden van een misstand hebben over hoe zij deze kunnen aankaarten en welke (vervolg)stappen zij kunnen zetten. Hiermee is deze aanbeveling uitgevoerd.

Vertrouwenspersonen kunnen ook bij het Adviespunt terecht. Het adviespunt doet geen onderzoek naar de misstanden, maar (potentiële) melders kunnen in alle vertrouwelijkheid aankloppen voor advies en ondersteuning. Voor meer informatie kunt u terecht op

<http://www.adviespuntklokkenluiders.nl>.

Gewijzigde voorbeeldregeling Melding Vermoeden Misstand

De fusie van de CKGO met de Onderzoeksraad is aanleiding tot het aanpassen van de Voorbeeldregeling Melding Vermoeden Misstand 2010. De voorbeeldregeling gaat nu uit van de Onderzoeksraad als extern meldpunt. Dit moment is ook gebruikt om de toegankelijkheid van de regeling te vergroten en de (rechts)bescherming van de melder te benadrukken. De opzet van de procedure is grotendeels ongewijzigd gebleven. Ten opzichte van de vorige voorbeeldregeling zijn de volgende zaken aangepast:

- Een aantal begrippen (bijvoorbeeld de melder en bevoegd gezag) is door de gehele regeling consequent doorgevoerd. Dit maakt de regeling helderder. Hierdoor is het ook voor gemeenschappelijke samenwerkingsverbanden eenvoudiger om de regeling toe te passen.
- De volgorde van de artikelen is gewijzigd. Hiermee is de verhouding tussen de interne en de externe procedure verhelderd.
- De definitie van 'misstand' is aangepast, in harmonisatie met de Rijksregeling.
- In de regeling is het recht op juridische bijstand bij benadeling als gevolg van een melding opgenomen voor zowel de melder als de vertrouwenspersoon.
- De termijnen voor het uitbrengen van een standpunt door de organisatie zijn aangepast, de verdagingstermijn is niet meer open. Dat geldt ook voor de termijnen waarbinnen het externe meldpunt haar advies moet uitbrengen.
- Er zijn een aantal criteria opgenomen voor de manier waarop een ambtenaar zijn melding bij het externe meldpunt (die moet bijvoorbeeld een naam bevatten, een organisatie etc.) kenbaar kan maken. Dit is om ervoor te zorgen dat het externe meldpunt snel de melding kan oppakken.
- De procedure bij niet ontvankelijkheid is in de regeling opgenomen.
- De procedure omtrent het standpunt van het bevoegd gezag is aangevuld met een kennisgeving.
- Er is een bepaling toegevoegd over de geanonimiseerde openbaarmaking van het advies van het externe meldpunt.

Juridische bijstand en verzekering

In de Voorbeeldregeling Melding Vermoeden Misstand speelt de (rechts)bescherming van de melder een belangrijke rol. Zo kent de regelingen expliciete bepalingen die benadeling van melder en vertrouwenspersoon moeten tegengaan. Toch kan het voorkomen dat dit gebeurt. Voor die situaties hebben wij in de regeling opgenomen dat zowel de melder als de vertrouwenspersoon recht hebben op juridische bijstand.

Gemeenten die een rechtsbijstandsverzekering hebben afgesloten via VNG Verzekeringen en Centraal Beheer Achmea hebben al een module Klokkenluiders meeverzekerd. Het risico dat een melder een beroep doet op rechtsbijstand is daarmee al afgedekt. Bovendien is deze module voor al deze gemeenten zo aangepast dat die aansluit bij de nieuwe voorbeeldregeling. De uitgebreide kring van melders en rechtsbijstand voor de vertrouwenspersoon zijn in de module Klokkenluiders opgenomen. Deze wijziging is automatisch (en zonder kosten) voor deze gemeenten doorgevoerd.

Andere bij de landelijke commissie aangesloten instellingen

De sector waterschappen was ook aangesloten bij de CKGO. Deze brief met bijlagen wordt daarom ter informatie ook gezonden naar de niet-gemeentelijke organisaties die zijn aangesloten bij de CKGO. Ook zij worden geadviseerd hun regeling aan te passen aan de nieuwe voorbeeldregeling.

Rechtskrachtbepaling

Op grond van de statuten van de VNG en het reglement van het CvA zijn de gemeenten gebonden aan de in het LOGA overeengekomen CAR-bepalingen en de wijzigingen daarin. Voor gemeenten die bij de UWO zijn aangesloten, geldt dat eveneens voor de zogenoemde UWO artikelen.

De CAR en de UWO hebben echter niet de status van een Cao omdat het LOGA geen verordenende bevoegdheid heeft in gemeenten. Deze wijzigingen werken dan ook niet rechtstreeks door in de gemeenten. Lokale vaststelling van (wijzigingen in) de CAR-UWO is dan ook noodzakelijk. Op grond van artikel 160 van de Gemeentewet is het college bevoegd de arbeidsvoorwaardenregelingen voor het gemeentepersoneel vast te stellen. Op grond van artikel 107e heeft de raad deze bevoegdheid voor de griffie.

De gemeentelijke rechtspositieregeling is een algemeen verbindend voorschrift. Artikel 139 van de Gemeentewet bepaalt dat besluiten, die algemeen verbindende voorschriften inhouden, pas verbinden, wanneer zij op de juiste manier zijn bekendgemaakt. De bekendmaking geschiedt door plaatsing in het op een algemeen toegankelijke wijze uit te geven gemeenteblad.

Landelijk Overleg Gemeentelijke Arbeidsvoorwaarden

Mw. mr. S. Pijpstra
secretaris

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.